

Womhaj Bóh!

Czisko 47.
24. nov.

Četnik 11.
1901.

Szerbiske njedželiske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Szmolerjez knihičijiščezetni w Budyšinje a łu tam dostacź sa schwórčlětnu pichedpłatu 40 nr.

Šwjedžen semrjetnyh.

Šlubota kłutnošć lěha ło dženka na kšesječaniske wobady, hdyž swony i wyškoch wěžow i pokłednej njedzeli zyrkwineho lěta šwjedžen semrjetnyh saswonujuja. Wšchetoz jich njedzowe synki napominaju: Spominaješe na šwojich semrjetnyh a wopomiješe, so tež wy wumrječež dyrbieče! A hlej, tyschnošć a šrudoba jima wutroby. Niz jeno nowe, tež stare rany šapoczinaju palicę. Żelaza bološć a džakowna lubošć pohnuwa bohate šyly šawoštajenyh, wopytacź šwjeczemu rolu Wožu a wupyschiež te drohe hórki, pod kotrymiz jich lubi wotpoczujaja. Koho pytačež na pohrebniščežu, wy džěczi, kiž wy tam kłěcžo ruzy łamacze a tak horze šyly pšcheliwacze? Ach, wy pytačež šwojeju staršejju; taj měještaj waš tak lubo, taj běšhtaj ło i najwjětšimi woporami ša waš starałoj, na tymaj wišajše wajcha zyła wutroba; a nětko wotpoczujetaj w šwojimaj rowomaj, nětko štejicę wopuščezene w šwěcže a njewěcže, kak macze šebi pomhacź; wbohe džěczi! — Koho ty pytaš, kłutny mužo, kiž ty tam tak do hlubochich myšlow ponurjenu pšched tym bělym rowowym kamjenjom štejiš? Ach, ty pytaš šwoju mandželšku, kotraž je i tobu wješele a šrudobu džělila, pšches šwoju lubošć czi žiwjenje porjeišchala, se šwojim zunim a czičim šlutowanjom czi twój dom pšchijomny czičila, cze w šrudobje trošhtowala, w twojich khorošćach hladała a czi twoje džěcžatka šobu wotežahnyč pomhala. Zandžel šwjercze je czi ju wotwjedł i twojeju rukom, tu šwěrnu, lubošćiwu dušcu. Kak ło tebi nětko tak štyšcže! — Koho ty

pytaš, želaza žónka, kiž ty tam w žarowanškej draščej pšches ryuki rowow krocziš? Ach, ty pytaš šwojeho mandželšeho, kotrehož bē šebi wušwolika, ło by i nim pšches uěžny iwjaš lubošće a šwěry jjenocžena pšches tutón šwět ichła. Š nim bē šebi šakitarja we wšchěh naležnoščach šwojeho žiwjenja dobyła, a h'aj, blēda šwjercz je czi twoju šepjeru šlamała; ta wutroba, kotraž cze tak horzo lubowaiše, wjazy njeputože, a ty šacžuwaš ło nětko tak šamotna, tak wopuščezena! — Koho ty pytaš, stary šchědžiwzo, kiž ty tam, ło w šwojej šlabošći štuleny na kij šepjerawšchi, i kłablazymi krocželemi štupaš? Ach, twoje džěczi, nad kotrymiz měješče šwoju radošć, łu czi do přědka wuškle do wěcžnoščej a njemōža cze w twojej šlabošći podpjeracź; tež wot pšchecželow twojeje mlodoščej nještej czi hižom dawno žadym wjazy po koku; ty šy i zušbnikom mjes nětežijšim iplahom. Kak je tebi tak czežko! Žiwjenja šyty šdychujejš: „šnježe, wono je došč!“ a pytaš šebi tudy městacžko, hđžej mohł wotpoczowacź wot šwojeho džěla.

D czežćimy tule bološć šrudnych šawoštajenyh! Š tymi derje nještej, kotšiz wo šwojich semrjetnyh nježela. Tež bološć žohnowanje wopichija. Tola to došč njeje, ło my džěnka na šwojich semrjetnyh lubych i džakownej lubošću špominamy, jich rowy i wěnzami pšchimy a se šwojimi šylyami maczamy; ło šwoje duške do šandženyh czašow ponurjamy a dopomnjeje na šhubjene šbožo wobnowjamy. Nimamy dale nicžo hač dopomnječa a šyly, šrudobu a želenje, dha nam šwjedžen semrjetnyh wjele

žohnowanja njeprichinješe. Wopomínny pschede wschém, so nam kóždy row našcha sachodnoscz předuje a naš f Božim słowom najwjetšachu wěstojeć na jemi wuczki, so tudy žane wobstajne město nimamy. Wschitzy dyrbinny wumrjecz! To wob-
 šwědeča niz jeno posłednja njedžela w zyrkwiny m lécze, to praji nam padaze liscze a kóžda jehedžiwa włóška na hłowje, to pschowoła kóžde sachadžaze słonzo a kóždy džén, kiž so f swojemu kónzej nakhiluje. A schto wě, kať bórsy hižom našcha posłednja hodžina pschindže! „Schtož džénš je strowy, czerwjeny, je jutije khory, morjeny.“ Dženša stejich pschi rowje swojeho lubeho a njewěsch, kať bórsy móže tež tebje hórka pschikrywacz. Naž kóž na morju njeprschestajnje pschistawej napscheczimo jědže, tať so tež našcha žiwjeńška kóž f kóždym dnjom, f kóždej hodžinu šmjerczi a rowej bliži.

Šmjercz pať njeje kónz, ale pschekhod. Šdže potom pschindžemy, na to wotmolw šebi šam. O njesapomú, precz khwatazy hnadny czaš f swojemu wěcznemu šbožu nalozicz! Šdnž nam row předuje, so tudy žane wobstajne město nimamy, dha naš schiz nad rowom f njebjú pokasuje a napomina, so bychmy to pschichodne pytať. Row šmy w zusbobje, horkach je našcha domišna. Tudy se šylfami roššywamy, tam budžemy f wješelošezju žnjecz. Šrudnje je, schtož dyrbi w czašny m žiwjenju wobudjenje swojeho cžeta wopuschicz a nima žane měšcheczanske prawo w njebjú. Duž je to najnušnišche, so pschichodne město pytamy, tať dolho hacz hišcheje w tutej czašnosczji pschewyamy. Šschiz nad rowom, kať puczniť do njebjú pokasowazy, naš na našcheho Šbóžnika dopominaj, kotryž je šmjerczi móž wšaf, žiwjenje pať a njesachodnoscz na šwětlo pschiješf. Jeho schiz je tón klucz, f kotrymž je nam wón tamne pschichodne město wotankuyl. Wrota steja wotewrjene; duž pytajmy f czašom, so junu psches nje nuts póndžemy do šbóžneho Ziona!

Šamjeń.

K. A. Fiedler.

Puczowanje po Božim pišnje

abo

šajle myšle nadendžech, Bože šłowo cžitajo.

Podawa šwěny cžitaf „Pomhaj Wóh-a“.

I. knihi Móššafowe, 29. a 30. staw.

(Potraczowanje.)

IV. Šchtuczka 31—30, 24. Wóh šjewi, kať wón šazpjenu a pomženu f lubošezju wobjimuje, kotraž f mjenami šwojich džeczti dopokaže, so je šwoju nadžiju na Woha šakozika. Šhěts ja šobu narodža so šakubej ja czaš družjeje šydowntěmeje šlužby 11 šynojo, a bórsy po tym tež jena džowka.

1. Ruben	} Šejini šynojo	
2. Simeon		
3. Levi		
5. Šuda	} 4. Dan	} Wilšynaj (Kahelineje džowzynaj)
šynaj
8. Šašchar	} 7. Šab	} Šilpinaj (Šejineje džowzynaj)
šynaj
10. Šebulon	} Šejine džeczti	
12. Dina,	} 11. Šofej, Kaheliny šyn	

so so nětko štawa, schtož je so něhdy Abrahamej šlubilo: „a ja čžu cze wški lud šezimicz“.

31. Šdnž pať šnjesh widžech, so bē Lea šazpjena psched woczomaj jeje mandželšeho, šezini wón ja plódn, Kahelu pať njeplódn, kať wón nješnješle psched šwětom a šazpěte wušwoli. a schtož njeje, so by wón kniczomne icžiniť, schtož je něšcto.

32. A Lea podja psches tutón Boži šłuf, a porodži hišcheje w přemim lécze swojeho mandželštwu šyna; teho mjenowasche f wšłazym wješelom, so bē hnydom jeje přenje džeczafko hólczafko, Ruben = re-uh-ben = hlejče, šyn! a džechje šłowa šwojeje hnutaje wutrobny posdžišcho tať wušłozjo, jako by prajła: Raah Šehowa ben-onji = šnjesh je pohladaj na moje hujšewitwo, so mje mandželšti ša ničžo nima; něť budže mje mój muž ljubowacz.

W šastaršich czašach je i wješcha macz džeczju mjeno data; tať tež pola Šomera, štareho hrjekšeho pšhnerja.

33. A podja ša někotre njedžele šabo, a porodži družeho šyna, a džechje: šnjesh je šlužchal, so šym pschezo hišcheje šazpjena, a je mi teho tež dať, so bych tať nahladnošez dostala. A mjenowasche jeho Simeon = „wuššychenje“, „šnjesh je šlužchal“.

34. Šo šwojich družich njedželach podja wona šabo, a porodži tježewo šyna, a džechje so džiwajzy drje na to, so bē Rahel šwoju džowku Wilhu šakubej ša pschiloznižu dala, a šo bē ta hižo wot šakuba podjala: Něť budže so mój muž šabo še mni džeczecz, a jeho wutroba budže so mi pschilhilicz, pscherož ja šym jemu nětkole ššoch šynow porodžita. Teho dla mjenowasche jeho Levi = pschilhiljenje.

35. Šažo wona podja a porodži šchtwórteho šyna, a džechje: Něťo čžu ja teho šnjesh šwalicz, pschetož nětko je mje šawěšezje mojemu mandželštemu hódnu šeziniť. Teho dla narjekny jemu Šuda = šnjesh budž šwaleny. A wona pschesta na někotrej czaš džeczti porodžecz, doniž njeje ša něhđe leto i nowa podjala.

Šuda je tón, wot kotrehož šu židža šwoje rjanc, ša našch czaš pať hórko šazpjene mjeno dostali.

Šo špodžiwunym wšchnju je posdžišcho Bože wodženje šamšf někotrech f tutych mjenow hinať šwjedto.

30. staw.

Šakubowe džeczti a bohastwo.

Šdnž pať Rahel, po šdacju kónz družeho leta swojeho mandželštwu, widžech, so wona šakubej ničžo njebē porodžita, hiđechje wona šwoju šotru, kotraž bē šhěty ša šobu, ša něhđe 20 měšazom, dweju šynow porodžita, a kotraž bē nětko tječzi kócz podjala, a džechje f šakubej f rošhorjenej wutrobu: Daj mi džeczti; jeli so pať niz, dha so do šmjercze rudžu, so wumru.

2. šakub pať so tajlich nješadnych a njeprschistojnych šłowow dla jara rošhnewa na Kahelu, a džechje: Wšaf ja nješšym Wóh, so móhł tebi džeczti štworicz po mojim špodobanju; wón je, kotryž tebi do twojeho žiwota plód nočze dacz, teho dla wobroč so f njemu; šnawo so da naprošycz, so tebi mandželšle žohnowanje wobradži.

3. Wona pať njedžiwajzy na šakubowe napominanje džechje: Šlej, tu je moja džowka Wilha; tu čžu tebi ša pschiloznižu dacz; lehu so f nej, so wona mi na mój klin porodži, so šebi ja, jeje šnjeni po wšchém prawu, jeje džeczti dam na klin položicz, a so bych ja tať wot njeje, hdnž něť Wóh mojemu cžetu njecha žodyn plód špozyczicz, džeczti měla a so tať psches nju natwarila.

Šo hebrejšim jashru řela kóžda šwojba „dom“; teho dla praji šo pschi narodženju, so džeczti macžef abo nana twarja.

4. A wona da jemu po šwojej nješczěpliwosczji, kotraž nje-móžechje wušhód Božich puczow docžafacz, šwoju džowku Wilhu ša žonu. Šo wšchnju tehdomnišcheho czaša, f kotrymž šmy so hižo ša Abrahamowy czaš šetfali, mějachu šo džowzync džeczti — bēšche-li mandželšta šama džowku mužej dala — ša šonine džeczti. Dofelž pať šakub Kahelu wšchje ljubowasche, šložowasche so tež po jeje hřešchym žadanju, so so f Wilhy lehu.

5. Tať podja Wilha a porodži, jako Lea šwoje šchtwórte džeczjo pod wutrobu nošcheshje, šakubej šyna.

6. Na to džechje Rahel, dofelž mějeshje nětko šyna, kotrehož bē drje Wilha porodžila, kotrehož pať šmēdžeshje po tehdomnišchich prawach ša šwojeho šyna měcz: Wóh je moju wēž šudžit a mi porunjo mojej šohje f mojemu prawu dopomhať, so njetřebam mojeje njeplódnosczje dla dale wjazy šady njeje ščacz, a je tež mój hšb, ša džeczjom wolazy, wuššychaf, a je mi šyna dať. Teho dla mjenowasche jeho Dan = šnjesh šudži.

Kahel cžini, kať šu ludafajo šweczni cžinicz: šula so jim nimo, mortotaja pscheczimo Wóhu a mudruja nad jeho wodženjom (I. šchtuczka); plezče so jim po jich woli, dha njemóža Woha do-šwalicz a šwala ša Bože žohnowanje, schtož šu psches nješhodne a nješprawne šředfi dozplēti.

7. Sašo, hdyž bě Lea Zudu porodžita, podja Bilha, Rahelina dzowka, a porodži Zafubej drugeho syna.

8. A Rachel džesche i wustazym wjehelom na swoju potru hladažy, kotraž bě po wšchem sdaču sastała porodžec: Bóh je přeheměnil so mnu a i mojej potru, a ja hym psches nju. Bóhste bédženja hym je swojey potru bédžila, a hym dobyta; i jeje plódnosću na kónz, moja plódnosć pal ho japočizna. A mjeno- wasche jeho Rapsythali = moje bédženje.

Wobej mjenje, kotrež je Rachel tutymaj swojimaj pschijomiko- maj dała, njezwědčitej ani wo poněžnym dowěrjenju na Boha, ani wo džakownosći, jako Lejine mjena; jim je něfajše žano- pašne pozběhjenje a něfajša nathrobosć pschiměšana.

(Potracžowanje.)

„Krocžel je lědy mjese mnu a mjes žmjerczu.“

1. kn. Sam. 20, 3.

Lědy krocžel mam,
Hicž pat dyrbyu sam; —
Zadym luby sobu nješdže,
Hdyž proh žmjercze noha pschešdže.
Ach, to čezke puče hu,
Kotrež psches doł žmjercze du!

Lědy krocžel mam,
Šam hicž njetrejam; —
Zesuf psches žmjercz pschewodžuje,
Dusčam njebjó wotankuje.
Duž ho žmjercze nještróžu,
Wšchaf ja psches žmjercz k njebjó du!

K. A. Fiedler.

Wšchelake i bliska a i dalota.

— Knjes wučer Krawz i Wórta je w tychle dnjach swoje pruhowanje wólbokhmanosće na Lubistim seminarje šwalobuje wobstał. Wón nadžijomije tež w našich Šserbach woštanje.

— Tež w Budyschinje ho nadžijomije w blížšim čašu dželaczejske towarštwó jakož, kažichž je hižo w našich wótznym kraju psches 500 i wjazy hač 100,000 sobustawami. W poslednich třoch lětach je ho 26 nowych dželaczejskich towarštwow w Salskej jakožito. Hižo psched někotrymi lětami je knjes diakonus Kólec w provinzialnym towarštwje ja žnutstwowne mišionistwo w Budyschinje pschednosć wo žohnowanju tutych towarštwow džeržal. Duž je nadžija, so tute šchesežijanske towarštwó tež pola naš plódnny semju namaka jako twjerda murja pschecžiwó bjesbóžnosći a njewěrje našeho čaša. Šežto towarštwow je: bohabojošć, kraložiwěrnosć a blížšeho lubosć. Pod tutej šchorhoju wone dželaja k wustrowjenju našeho towaršćneho žiwjenja. Duž ho nadžijamy, so tež našich herbšy dželaczerjo w Budyschinje a wokol- nosći radži do teho ho jakožomneho towaršćtwa sastupja. To je strowotny a čoply duch, kiž tam duma w našich symnym čašu, hdyž je šchesežijanska lubosć wustudta.

— W Minakale wodžerza ho žandžent nježelu pod wustoj- nym nawjedowanjom knjeja fantora Krawza pschednosćenje duchow- neho hudyžy wot žyrlwinšeho šhora a drubich pscheczelow duchow- neho ipěwanja. Špěwanje a hudyžba wšitkich pošlucharjow naj- wutrobnišcho natwarješčaj. Džiwajo na pokutny džent a žmjertnu nježelu běche žnutstwowna myšl pschednosćenja: We wškej nudy je Bóh našch wukhow a našcha pomoz. A tež jako pomoznił šhudych a šhorych Minakalške wožady je wo tón knjes tež na tym dnju wopokaja, hdyž ho wot pošlucharjow 200 hrinow nawda. Wutrobna je radosć, kaž ho našcha duchowna hudyžba w našich Božich domach haji. Wutrobny džak wuwjedžerjam tuteje hnujazeje duchowneje hudyžby, kaž tež wošebje jeje na- wjedowarjej!

— Šrudny podawł pišče ho i Landawa. Podawł je wošebje hnujazy, dofelž nam powjeda wo wojaku, kotryž je ho w dobrej nadžiji i Čhiny domoj wróćil a je našhomčž dyrbał, kaž thěte nam žmjercz našche najšepšche nadžije šnieži. W Landawje ho psched někotrymi dnjami šary wikowat šhowašče, kiž běšče w šhudžimškej thěži wumrjeł. Žeho hym čelnyšče w swojim čašu jako wojak do Čhinejskeje a ho tam wošebje wuhnanjenšče.

W swojich listach wón swojimaj staršchimaj pschezo pišasche, so ho na jahowohladanje swojeju starščeju jara wjehelł a so čze staršchimaj, kotraž běščaj psches čezte nješbože domapytanaj do wulkeje nudy pschěšćtož, podpjera byčž a jinaj i nudy wupomhačž. Na domojšěbje po železnicy hym šbóncžnje šakšyšča: „Landaw!“ a thěte i woša wukocžiwšči šwatašče psches dwórněčžo — k swojimaj staršchimaj. Wón čyžyše nanej a maczeri w radosći ruku šbóčžičž a jinaj projčž, so je něšto pschěšćol ho ja njeju staracž. Pošdže! Š žyrlwinšče wěže žwonješče ho k pohrjebej, a hodyžmu po tym, so bě přjedy hičšče tak šbožowny hym domoj pschěšćol, šhowachu nanowe čžěto do klina šymnje jeenje. Maczerina wutroba běšče hižo psched někotrymi měšazami sastała škapacž; tež wo tym wóhni hym ničžo njewjedžesche. Wože puče nješbu našče puče a Wože myšle nješbu našče myšle.

Warnowanje psched bjesbóžnymi knihemi.

Pravje wobkědžowanja hódne je wušnacze se rta čłowjeka, kotryž je psches „módry šchiz“, t. j. towaršćtvo pschecžiwó wopit- štwu, šbožownje wot hrěcha wopitšćtwa wumoženy, njech tudy měštno namaka. „Wjesbóžne knihi“, tak ho našch pschecžel wušna, „běchu ja mje wěšte pschihotowanje ja wopile žiwjenje. Za mějach čžetu; teje hym wumrje, hdyž běch 16 lět šary. Čžeta něšto wšchelake wěžu na bok škadže, mjes nimi tež hromadu knihow wšchelakeho wopšhjećža a mje pschěšče, so bych te žame na šubju donješł. Za čžych wjedžecž a čžitacž, ščto w nich nutška šteji, a teho dla šebi knihi bliže wobhladach a w nich wšchelake namakach, ščtož mje šajimowa, ale knihi se žwojim bjesbóžnym wopšhjećžom moju mlódu wutrobu šajedojščichu. Ach, hdy by moja čžeta to wjedžala, by wona šawěšče wšchitke knihi špakla. Za pak nikomu ničžo wo tym njeprajich, ščtož běch namakal. W potajnym pschi škladnym čžahu na šubju šalěšć, ho něhdy do kuczita ššhowach a se jahorženjom w bjesbóžnych kniach čžitach. Wěra, kotraž bě wot mojeje pobožneje maczerje do mojeje wutrobny šachčžepjena, ho pschezo bóle šhubi, a wšchitke moje myšle buchu njecžšite, tak, so jo mnu dale a bóle do šady džesche a ja žanje šnutstwowneje šepjery njemějach. Wjesbóžne, hubjene knihi běchu na tym wina, so buch njerodny wopity čłowjek.“

Kaž wjele móžemy i tuteho wušnacža nawuknyč! Šladajče ho bjesbóžnych knihow a pschede wšchem je wšchim džčžom do ruki njedajče. Ščtož wukhowacž njemóžecze, to špalče. Šara wjele jich je, kóšiz ho psches nje na wěčnje šhubja. M. H.

Na žwjedžen šemrjetah.

Žap. štutki 7, 59.

Štóh: Žesufa ja njepuščeju.

Šchidla jow, haj šchidla jow, Šem-li dleje na šwězi,
Ja čžu i teho šwěta čžahnyč, Psches šašo šhřěšću i nowoh',
Ja čžu hicž psches žmjercz a row, Lubu Žesu, pomhaj mi,
A Žesufej do njebja čžahnyč. So by šterje ke šbóžej bylo,
Tam k tej wěčnej šbóžnosći, Njedaj dale hrěšćič mi,
Žesu, ducha horje wšmi. Žesu, ducha horje wšmi.

Delšach tudy na jemi
Nješšym žašoh' mēra nam'kał;
Žešoh' mēr ho lubi mi,
Kiž hym w tvojich ranach dostał.
Žesu, čžu byčž pschi tebi,
Mojoj' ducha horje wšmi.

Moje nje' tu woštacze,
Přecž, mój poklad je w njebju,
Tam mi Žesuf wšchitko je,
Přecž, haj přecž i tej šwětnej ha-
Přecž, žmjercz a hrěchi mi, | w,
Žesu, ducha horje wšmi.

Wšchitke moje winty mi
Psches tvojú žmjercz njech ho šhu-
Daj hicž prawo k mišošći, | bja,
Kaž ho džčžezju w šchěžezny šlubja,
Š tvojey křowju mje wobkřep ty,
Žesu, ducha horje wšmi.

Ty šy mój bratr, čžělo, frej,
Ja ho twjerdže džeržu tebe,
Ty šy mój a ja hym šwój,
Twoju šmitnosć džeržu šebi,
Twoja krej mje wukupi,
Žesu, ducha horje wšmi.

Mój duch pschezo woštanje
Psches tvojú krej w tvojey ruzy,
Psches nju šbóžnosć doštanje,
Njebjó wotanknje mi dužy,
To hym w wěštej nadžiji,
Žesu, ducha horje wšmi.

Šrniš Šelaš.

Biblija mjes herbstim ludom.

S nastawka knjesa fararja ruczerja Jakuba w ewangelisko-lutherskich nowinach wostawjencho.

(Potraczowanje.)

Pjaty wudaw 1823. (Druhi psches jakske hlowne biblije towarstwo) jako wobstarany wot fararja Lubjenskeho.

Schesty wudaw 1849. (Treczi psches jakske hlowne biblije towarstwo) wobstarany wot Theodora Wjazki, kaplana pschi Michaliskej zyrłwi a Grufia Wanata, fararja w Kotezach.

Ssedmy wudaw 1857. (Schtworty psches jakske hlowne biblije towarstwo) wobstarany wot E. Wanata, 1. czechneho wize-direktarja pschi seminarje w Budyshcinje, kotrych Frankowe ros-wuczenje wo czitanju biblije pschetozi a pschida.

Woshmy wudaw 1860. (Prěni hamostatny wudaw hornjo-luzijske herbstije biblije psches jendzelske biblije towarstwo) wobstarany wot fararja Zencza w Palowje.

Dzewjaty wudaw 1881. (Pjaty psches jakske hlowne biblije towarstwo) i wulkej wustojnoiczu a prózu w polěpshenym herbstim prawopisju psches dr. Smijcha, fararja w Podziju, i krańnej psched-rěczu, do kotreje je historija nasche herbstije biblije sapleczena i pomozu fararja Zencza-Palowskeho a Ssyłory-Ssmilnjanskeho.

Dzěsaty wudaw. (Schesty psches jakske hlowne biblije towarstwo), jako wot fararja Smijcha wobstarany, kotremuz bëshčaj pschi korrekturje farar Walta-Wógljeauski a seminariski wuczet Fiedler-Budyjski pomozuaj.

Hdyž tež liczbu přenjecho wudawla njesnajemj, je nam tola snate, tak wysoke bėchu nakłady jakskeho hlowneho biblijskeho towarstwa. Sakske hlowne biblije towarstwo je czisheczalo: 1820/24 (3000), 1823/28 (2000), 1849/52 (2000), 1857/61 (3000), 1881/84 (3000), 1892/94 (7000). Wyšče teho bu w tym czasu kupjenych 3000, hromadze 23.000.

Mospšedacze wuczijesche w pohlednich dzěhacž lětach kóžde lěto 312, pschi tym 85 wěrowanskich biblijow, k temu 26 nowych testamentow w herbstije rěči. Tak je ho hlowne biblije towarstwo po § 3 jeho sahadow: „Sa Sserbow, biblije potrebnych ho biblije w herbstije rěči wot towarstwa wobstaraja“, stajnje na dzakahodne wajšnje činiko a k rosčhčerjenju biblije mjes Sserbami jara wjele pomhala.

K temu pschiudu hiščeje přeni wudaw a wudawki jendzelskeho biblijskeho towarstwa, kotrychž wysofojež snata njeje, a kotrež su ho drje i wjetšcha w Pruskej pschedawale.

(Potraczowanje.)

Dobre wusnacze.

W Schottiskej je wajšnje, so kóždy, kotryž k Božemu blidu dze, ho najprjeby wot duchowneho we měrje a pokutnojezi wu-woprajcha. Nas jednora holza pschiudze, kotrež duchowny někotre prashčenja přiděwpozi, ale podarmo, wona na žane njewotmolwi. Wón bē teho dla niwowany, ju wotpolajacz, dolež ho šasche, so je jejne mjelčjenje sakskehoz abo jejna wutroba njepšchitowana. Pschi wonhieu mloda fischeczijantla hórke hylsy plajake. Duchowny to wuhladawichi ju k hebi sawola a pscheczelnije profschesche, so chyzla jemu tola prajicz, ežeho dla na jeho prashčenje njeje wot-molwika, ežeho dla wo swojim šbózniku, kotrehož kaž ho ša lubuje, šwedečjenja njewotpolozi. „Ach“, wona placzizy dzěsche, „wo nim rěčezč na njemóžu, ale sa njeho wumrjetč bych radu chyzla!“ Tuto wotmolowjenje bēšche jemu dojež; wón mójšche jej něko f dobrym šwědomowim dowoliez, k Božemu blidu pschistupicz.

Wopomni: Někotryžkatiž, kotryž njemóže wo swojej wěrje wjele šlowow czinič, ma tola horzu lubošč k swojemu šbóznikej w swojej wutrobje.

M. H.

Pschišluschnošč dzěcja.

To dyrbi byč najwjetšche wšchěh wješelom, kotrež Wóh dobrim a dzakownym dzěčjom špožezi, hdyž jich starschimaj wysofu starobu da. Tehdy halle je jim móžno, jmaj to dobre šarunacz a šaplacz. Škabojež šarych lět człowjela jako k temu do-wjedze, so jako pomozu potřeba. Šchědžimj nan, wysofo šestazjena macž k dzělu žaneje mozy nimataj a žareje hylnošče, so byščaj ho hamoj šchitowaloj. Nětko jmaj, ty dzěčo, dawaj šažo wješele hodžimj, kotrež staj tebi jako dzěčju wobradžikoj; nětko jeju šezub

a wotštroh wšchitke starošče wot njeju, tak kaž staj wonaj něhdy tebe hladatoj, a hajikoj; nětko ho sa njeju woprui, kaž staj wonaj ho něhdy hušo sa tebe woprowatoj. „Čžešč nana a macžet; to je přenja šahja, kotraž šlubjenja ma!“

M. H.

Troscht na dworje mēra.

Šmēny plajizy na mēra dwori
Štoržo tu pschi lubych rowach štač?
Šchowani, ach, šeže wy, lubi morwi,
Mēr wē wasche palmy wobmahacz,
Šchtōž wy šeže, kž wy tu špody špicze,
Wasch duch hīžo je w šwětklini,
We waschim šchtače wjaz' tu njehhodžicze
Božej' štwōrbu w ežichej dzělatni.

K přōchēj budžecze psches rowne španje,
Šacz šchalt nowy šaž' wasch nastanje,
Hdyž na wšchhomóžuob' lawowanje
Š hlubiny ho šbēhje k šwětklini,
Kajke huucze nam psches dušchu ežehnje,
Kajla jahnošč tež tu wobšwētki,
Hdyž ho štanje šaž' to wonowjenje:
Duch je žiwj w rješichej krajnje.

Šaj, wón žiwj je, je šupik horje;
W nōžnym plachčju jenož ežēto špi,
Šandže nuts na tutym mēra dworje,
Hdyž duch wuudze k swojeje domišnje,
Mōhše hiščeje naš nēt trachčiz rowy!
Šmēle bojošč nam do duške placz!
Nē, ach nē, na pschekrahnjenje nowi
Daječe nam ho tudy wješelicz.

Njech tež nasche wōčžo hylsy roni,
Hdyž tnyš hōrtow rynki pschehludnje,
Kaš nam bēchu droh, lubi woni,
Kotrychž žiwjenja wēnz šwadnyl je,
Horje k šwobodnojezi rumam jahnym
Tam jich duch ho šbēže k wēcznojezi,
Hdyž na tamnym rješichim ranju krašnym
Nan'šamy, kž su nam wotěchli.

Teho dla šhwal nětko našcha dušcha
Božoh' šyna, knjesa Žetuka,
Nasche byče tudy jemu šluscha,
Kaž tež tamnoh' wēcznoh' žiwjenja,
W šemškim žiwjenju w šwjertnym kraju
Šwēczzi wón nam i rjanej nadžiju,
Domiz k našchim luhym w šbóžnym raju
Pschiudžemj psches hnadu k widženju.

G. S.

Sastaranje hluchoněmch.

Wustawow ja hluchoněmch ma najch wóžimj kraj 91. Tute buch w lěče 1900 wot 6458 hluchoněmch dzěčzi wopytane, a to wot 3508 hólzow a 2750 hólzow. W 673 rjadownjach buch dzěčzi wot 642 wuczerjow a 90 wuczerfow rosšwuczene, so bychu mōhli podžel mēč na wišēm tym, jchtož my mamy a ežehož my ho wješelimy. So je liczba hluchoněmch dzěčzi, kotrež dyrba do šhule šhodžicž, hiščeje Bohu žel w Němškej wjele wjetšcha, pošledne šudlicjenje dopolaje, hdyž su hluchoněmi wōšēhje wo-šnamjenjeni. Tola paš mōžesč i našpomnjenych liczbow i wješelom pošnacž, so je ho našch kraj w pošlednim lětdžekšattu na to do-pomnił, ho ša tute wōbe hluchoněme dzěčzi, kaž ho to šluscha, štaracz. — Pschi tutej škadnojezi njech je na to pošane, so mamy tež mjes herbstim duchownymj jenucho, kotryž sa wotroče-nych hluchoněmch Bože šlužby dzerzi a ša mašch dla wotčehnjenja a šastaranja kóždu trēbnu radu radu dawa. Šchtōž chze teho dla dla šastaranja hluchoněmch ho něšto wopraščez, njech ho wobroczi na knjesa fararja Šandku w Šrjebje. Tam ho šbóšnimje rada dawa.

M. H.